

5.1.1.1 KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG TIL ENDRINGER I DRIFTSRAMMER

Tjenesteområdet Helse og velferd

Tall i tusen kroner

Endringer per kostraart	2022	2023	2024	2025
Lønnsutgifter	22 708	28 250	39 478	46 074
Sosiale utgifter	7 132	8 367	11 866	13 899
Kjøp av varer og tjenester	-5 427	-5 951	-4 889	-4 601
Overføringer og tilskudd fra andre	3 900	3 900	3 900	3 900
Brukerbetalingar	-524	-524	-1 448	-1 756
Salgs- og leieinntekter	-87	-167	-167	-167
Totalt	27 702	33 875	48 740	57 349
Endringer per tiltak per virksomhetsområde	2022	2023	2024	2025
Bolig- og avlastningstjeneste	7 238	9 156	15 156	21 156
097 Drift av nytt foreldreinitiert bofellesskap			6 000	12 000
Prosjektet er i tidlig fase. Forventet innflytting seks beboere fra sommeren 2024. Antatt tjenestebehov er beregnet til å være tre dagvakter, tre kveldsvakter og to nattevakter.				
114 Endret tjenestebehov i bolig- og avlastningstjenesten	7 238	9 156	9 156	9 156
Økt tjenestebehov innenfor dagens organisering:				
- Grunnet endring i funksjonsnivå og helse til flere tjenestemottakere, er det et økt tjenestebehov på Torset tilsvarende 1,57 årsverk.				
- Mangelfullt tilbud om tilrettelagt arbeid medfører et økt behov for oppfølging i dagaktivitetstilbud tilsvarende 1 årsverk. Dette ivaretas innenfor eksisterende ramme.				
- Økt helligdagstillegg, er ikke blitt justert de siste årene i tråd med økt drift på høytider.				
- Det er behov for støttefunksjon til lederne per lokasjon på 50 prosent stilling, samlet utgjør det 2,5 årsverk. Lederne har et stort ansvarsspenn og det er stadig økte krav om oppfølging, kvalitet og dokumentasjon i tjenesteytingen. Lederne har døgn drift og dermed mange ansatte per årsverk, og i tillegg er det en stor andel ufaglærte.				
Endret tjenestebehov etter ny organisering. Dette forutsetter politisk vedtak i oppfølgings sak på samme tiltak: Erstatter delvis tiltak 007 (34 Driftsutgifter bruk av eksisterende bygningsmasse 2021).				
De ulike beregninger under forutsetter oppstart av drift på Vistestølen fra september 2022.				
Samlokalisering av Dalen og Sentrum gir en innsparing på 2,4 årsverk fra 2023. Ved oppstart forventes det å være et økt oppfølgings behov og dermed ingen innsparing i 2022.				
I tillegg til Dalen/Sentrum vil det gis tilbud til fire brukere fra Torset. Drift av to avdelinger på Vistestølen vil dermed bli et botilbud til eldre personer med utviklingshemming. Det gir mulighet for en enhet med fagkompetanse på området utviklingshemming og aldring. Økt bemanningsbehov forventes å tilsvare 6,1 årsverk.				
Det vil bli dagaktivitetstilbud for noen av de eldste på Vistestølen. Det er derfor behov for en økning på 20 prosent for dagaktivitetsansvarlig. Vedkommende vil da ha et overordnet ansvar for all dagaktivitetstilbud i kommunal regi til personer med utviklingshemming.				
Torset vil få mulighet til å dekke behovet til fire yngre hjemmeboende. Bemanning må økes med 3,3 årsverk på grunn av behov for forsterkede tiltak.				
Avlastningscenteret kan redusere med 1,9 årsverk dersom unge voksne hjemmeboende får botilbud på Torset. Også dette er lagt inn med reduserende konteringslinjer, og kan kun effektueres dersom ny organisering vedtas.				
Alternativ drift for tre hjemmeboende samt videreføring av dagens organisering: -1 forsterket botiltak - botilbud for to på Vistestølen Det anslås samlet å kreve 14,8 årsverk.				
Forslaget for samlokalisering vil samlet kreve: -9,4 årsverk høsten 2022 - 7 årsverk fra 2023.				
Det betyr at dette alternativ høsten 2022 vil kreve 5,4 årsverk ekstra og fra 2023 forventes det å bety 7,8 årsverk ekstra.				
Heldøgntjenester	5 734	4 513	13 178	15 787
060 Endret tjenestebehov i sykehjem og bofellesskap	13 837	13 765	22 430	25 039
Deler av dette tiltaket erstatter tiltakene 099 og 109 i gjeldende økonomiplan.				
Målsetting om at alle skal bo lengst mulig hjemme medfører at brukere som får tilbud om heldøgns helsetjenester i sykehjem og bofellesskap i Randaberg har omfattende bistandsbehov.				
Beregning av ressursbehov bygger på faktiske forhold der tilnærmet alle pasienter har kognitiv svikt, demens og/eller generell skrøpeligheit.				
Tiltaket omfatter økt ressursbehov i bofellesskapene på Vardheim. Beboere i bofellesskap har nå tilsvarende bistandsbehov som i sykehjem.				
Tiltaket omfatter også økt behov for ressurser til natt-tjenesten.				
Tiltaket omfatter økning i antall sykehjems plasser og vil etter beregninger ut fra aldersfremskrivning opprettholde en sykehjemsdekning på 16-17 prosent.				
Lokalisering av sykehjemsplassene vil være full kapasitet ved Randaberg sykehjem, andre etasje i DPS-bygget og planlagt ombygging av første etasje i samme bygg.				
Se egen sak om bruk av eksisterende bygningsmasse og sak om Randaberg helsesenter byggetrinn 2.				
068 Gevinstrealisering velferdsteknologi	-9 064	-9 064	-9 064	-9 064
Velferdsteknologi gir et vi kan imøtekomme et økende behov for helse- og omsorgstjenester uten å øke grunnbemanning tilsvarende.				
076 Flytting av sykehjemsdrift fra Vistestølen til Torvmyrveien 4E - Heldagn	1 149			
Dette tiltaket erstatter deler av tiltak 108 i gjeldende økonomiplan.				
Flytting av sykehjemsdrift fra Vistestølen til DPS-bygget medfører behov for økte driftsmidler under flytteprosess og drift av mindre enhet ved Vistestølen i en overgangsperiode på ca. 3 md.				
090 Prisjustering egenbetaling Helse og velferd 2022	-188	-188	-188	-188
Alla kommunens inntekter bør i utgangspunktet økes med 2,5 % for å dekke opp for generell prisstigning og lønnsvekst (kommunal deflator)				
Helse og velferd felles	4 910	4 361	4 561	4 561
048 Driftsutgifter pasientvarslingsystem på bofellesskap og avlastningscenteret		400	600	600
Lisenser og vedlikehold som øker pga investeringer i pasientvarslingsystem. (eget tiltak). Økningen i 2021 er effekt av investeringer i 2020.				
071 Ny avtale legevakt		-1 200	-1 200	-1 200
Politisk vedtak KST 16.09.21: Avtalen om verts-kommunesamarbeid med Stavanger kommune om legevakt, psykososialt kriseteam og psykiatrisk sykepleier tas opp til forhandling. Parallellt vil Randaberg drøfte videre mulighetene for avtale om verts-kommunesamarbeid med Sandnes kommune.				
079 Drift av velferdsteknologi	700	700	700	700
Dette tiltaket knytter seg til tiltak 110, 048, 055 og 013 fra gjeldene økonomiplan.				
Økt kostnad lisenser og supportavtaler for pasientvarslingsanlegget i heldøgntjenesten og leasingavtaler knyttet til medisindispensere i hjemmetjenesten og psykisk helse/ rus.				
080 Endret refusjon fra ressurskrevende tjenester	3 900	3 900	3 900	3 900
Alle kommuner som yter særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester til enkeltmottakere kan søke om delvis refusjon av direkte lønnsutgifter knyttet til disse tjenestene. Tilskuddet forvaltes av Helseinspektoratet og er bevilget over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjettkapittel 575, post 60.				
Formålet med ordningen er å legge til rette for at kommunene kan gi et godt tjenestetilbud til mottakere som har krav på omfattende helse- og omsorgstjenester. Behovet for ressurskrevende tjenester varierer betydelig mellom kommuner. Tilskuddsordningen er dermed et supplement til kommunenes frie inntekter.				
Det er kun en andel av direkte lønnsutgifter som er refusjonerinnslagsgede, og det gis refusjon for 80 prosent av direkte lønnsutgifter som overstyngjer innslagspunktet.				
Innslagspunktet for 2021 er foreslått økt til kr 1 520 000,-				
Det gjøres fratrukk for rammetilskuddets andel for kriteriet psykisk utviklingshemmet over 16 år, pr. 2021 kr. 768 000,-				
Personer over 67 år omfattes ikke av ordningen.				
081 Økt utgift til tolketjenester	75	75	75	75
Kostnadene til bruk av tolk har økt				
082 Omstilling og organisasjonsutvikling for å rekruttere og beholde kritisk kompetanse	250	501	501	501
Bakgrunn for tiltaket er beskrevet i sak 29/21 i HOL.01.09.21 Rekruttering av sykepleiere og annen kritisk kompetanse innenfor helse og velferd.				
Det er satt i gang flere parallelle prosjekt med hver sin partsammensatt arbeidsgruppe for å utarbeide og igangsette tiltak for å rekruttere og beholde sykepleiere og vernepleiere.				
Omstillingsarbeidet skal sikre nødvendig kompetanse i alle avdelinger og legge til rette for kompetanseutvikling og optimal utnyttelse av samlet kompetanse innenfor tjensteområdet.				
Omstillingsarbeidet startet høsten-21 og planlegges ferdigstilt og klar for igangsetting andre halvdel av 2022.				
090 Prisjustering egenbetaling Helse og velferd 2022	-15	-15	-15	-15
Alle kommunens inntekter bør i utgangspunktet økes med 2,5 % for å dekke opp for generell prisstigning og lønnsvekst (kommunal deflator)				
Hjemmetjenester	11 586	17 611	17 611	17 611
029 Nytt dagsenter som alternativ til Steindal Gård	968	968	968	968
Det er et mål at innbyggere i Randaberg skal bo lengst mulig hjemme, og da er det viktig at det er et aktivitetstilbud som er tilrettelagt og utformet i samarbeid med bruker. Det er i hovedsak hjemmeboende med kognitiv svikt som er brukere av dagsenter. Høsten 2021 ble eksisterende dagsenter på Vardheim utvidet ved å ta i bruk kafelokalene og derved øke kapasiteten med nye elleve plasser				
053 Endret tjenestebehov for ergoterapi	369	369	369	369
Målet for Randaberg Kommune er at innbyggere skal bo i eget hjem lengst mulig.				
Ergoterapitjenesten har som oppgave å tilrettelegge hjem, gjøre tilpasninger i hjem samt å kunne se helhetlige løsninger som gir rom for endring i funksjon og generell aldring.				
Ergoterapitjenesten skal ha et tett samarbeid med alle andre instanser i oppvekst samt helse/velferd.				
Det har vært stor økning i antall henvendelser til ergoterapitjenesten med tanke på raske utskrivninger fra spesialisthelsetjenesten, behov for tilrettelegging i hjem og behov for hjelpemidler i hjem. Dette er tilrettelegginger både for innbyggere og for at helsetjenesten skal kunne gi tjenester i hjemmene.				
Tidlig innsats er svært viktig når det gjelder barn for å forebygge behov for ytterligere tjenester senere i livet.				
Aktiv omsorg 2030 beskriver fem satsingsområder hvor ergoterapi er en viktig del av satsingen.				
Satsingsområder som demens, utviklingshemming og tidlig innsats er satsingsområder som ergoterapitjenesten burde være inne som en tidlig nok tjeneste for å forebygge ytterligere tjenestebehov.				
054 Endret tjenestebehov for hverdagsrehabilitering	369	369	369	369
Et mål er at innbyggere i Randaberg skal være aktive innbyggere.				
Hverdagsrehabilitering er et samarbeid mellom fysio/ergoterapitjenesten og hjemmesykepleien, hvor målet er at kortvarig og intensiv innsats reduserer behov for helsetjenester.				
Dette arbeidet har gitt svært vellykkede resultater for pasienter som har hatt et funksjonsfall. Vi har behov for å styrke denne tjenesten for å kunne tilby dette til de som har et funksjonsfall som er gjenvinnbart.				
Dette er også en viktig del av å arbeidet med å trygge og selvstendiggjøre innbyggere til å bo hjemme lengst mulig. Dette arbeidet forebygger også sykehus og sykehjemsinnleggjeler.				
055 Nyopprettet tilbud om avlastning for personer med demens på Vistestølen	1 453	7 558	7 558	7 558
Randaberg Kommune har som mål at innbyggere skal bo lengst mulig hjemme. For at pårørende skal klare å stå i omfattende omsorgsoppgaver så må vi ivareta og styrke den pårørendes rolle. Å gi et forutsigbart tilbud om avlastning vil være å ivareta den pårørende samt å styrke den pårørende i rollen hvor en har tatt på seg store omsorgsoppgaver. Det er beregnet at vi har 7 plasser til avlastning i dette tiltaket. Det er ikke tatt med lønnskostnader for helligdager. . Rengjøring av lokaler vil bygg 8eiendom håndtere.				
058 Endret tjenestebehov for fysioterapi	369	369	369	369
Målet er at flere skal bo innbyggere skal bo lengst mulig hjemme i eget hjem samt at innbyggere skal være i stand til å delta i samfunnet med de ressurser en har.				
Helsedirektoratet sier i sin nasjonale veileder at personer som opplever betydelige funksjonsproblemer etter covid-19 må sikres oppfølging over tid.				
Der symptomene fører til funksjonsproblem i hjem, arbeid og fritid, anbefales det veiledning i gradert aktivitet av helsepersonell i kommunen for eksempel gjennom frisklivssentral, kommunal fysio- eller ergoterapeut.				
Fysioterapitjenesten spesialiserer øket etterspørsel i henvendelser relatert til raske utskrivninger fra spesialisthelsetjenesten med omfattende behov for rehabilitering og oppfølging etter andre eller skade. Fysioterapitjenesten har 73 fristrudd relatert til ventelisteavvik andre kvartal 2021.				
Fysioterapeuter jobber med kropp og bevegelse for å fremme god helse. En fysioterapeut forebygger og behandler skader og sykdommer som gir smerter og/eller redusert funksjon i muskel- og skjelettsystemet.				
Behandling er basert på undersøkelse og vurdering av pasientens problem og hva pasienten selv ønsker hjelp til.				
Målet er at pasienten kan utvikle, gjenvinne eller holde ved like funksjonsevnen, utnytte egne ressurser og bidra aktivt i å bedre egen helse. Med dagens ressurser er blant annet gruppetrening i basseng ikke prioritert.				
078 Endret tjenestebehov i hjemmetjenesten	8 838	8 838	8 838	8 838
Dette tiltaket erstatter tiltak nr. 042: 346 Hjemmesykepleien økt behov for personell.				
Jamfør Devold rapport og økte behov i hjemmesykepleien legges det inn tiltak for 10 nye sykepleierårsverk i hjemmesykepleien.				
Målsetting om at alle skal bo lengst mulig hjemme medfører at brukere som får løvpålagte helsetjenester i hjemmet i Randaberg har store bistandsbehov grunnet lav sykehjemsdekning.				
Økningen i andel eldre og andel personer med kognitiv svikt fører til økt løvpålagt tjenesteproduksjon.				
Årsverkene skal fases inn over fire år med full virkning i 2024, men det er ytterligere behov for ressurser i hjemmesykepleien på bakgrunn av økte behov for tjenester.				
Pr når har hjemmesykepleien 25,1 årsverk i direkte brukerrettet drift. I tillegg er det to årsverk fagkoordinator og 1,4 årsverk demens koordinator/kreftkoordinator. Det er 811,4 tiltakstimer per 1. oktober 2021. Det tilsvarer 29,7 årsverk.				
Det beregnes ansikt til ansikt tid på 70 telefon og administrasjons tid på 30 prosent. Fagkoordinator på to ansikt styrer vakt-telefon, trygghetsalarmer, mottak av nye pasienter, koordinering av tjenestene, samarbeid på tvers av avdelinger, tett samarbeid med tjenestekontor blant annet. Fagkoordinator har ikke brukerrettet drift relatert til tiltakstimer.				
Vi har ytterligere behov for ressurser lik 4,7 årsverk for å kunne dekke dagens behov i tillegg til økte behov for ressurskrevende tjenester.				
Det er også et stort behov for oppfølging av hjemmeboende med kognitiv svikt. Vi klarer per i dag ikke å utføre løvpålagte oppgaver jamfør vedlegg tiltakspakke demens. Det er et stort behov for å danne et demenslag i Randaberg Kommune nettopp for å ivareta hjemmeboende med kognitiv svikt og deres pårørende. En av disse sykepleierårsverkene vil ha som hovedoppgave å danne et demenslag i kommunen sammen med demenskoordinator og annet kvalifisert personell.				
086 Endret kompetansesammensetning i hjemmesykepleien	-592	-592	-592	-592
Målet til Randaberg kommune er at innbyggere skal bo hjemme lengst mulig. Tjenestebehovet i hjemmetjenesten øker for hvert år.				
For å begrense kostnadsveksten, er det i enkelte stillinger mulig å rekruttere fagarbeidere i stedet for sykepleiere. Frem til nå har andelen sykepleiere i hjemmetjenesten vært relativ høy.				
Redusert fagkompetanse forutsetter intern omstilling for å sikre at brukernes behov til en hver tid blir møtt med rett kompetanse.				
089 Prisjustering kjøkken 2022	-110	-110	-110	-110
Det vil bli foretatt en prisjustering på salg av kaker, catering etc fra kjøkken på Vardheim. Prisjustering vil bli i henhold til salgspriser fra andre kjsksteder i kommunen.				
090 Prisjustering egenbetaling Helse og velferd 2022	-8	-8	-8	-8
Alle kommunens inntekter bør i utgangspunktet økes med 2,5 % for å dekke opp for generell prisstigning og lønnsvekst (kommunal deflator)				
098 Ledig kapasitet ved Avdeling for avlastning ved Vistestølen leies ut til sykepleie- eller vernepleiestuderenter som også inngår avtale om arbeidsforhold.	-70	-150	-150	-150
Psykisk helse og rus	952	952	952	952
067 Endret tjenestebehov psykisk helse og rus	1 913	1 913	1 913	1 913
De fleste vil i løpet av livet oppleve utfordringer med sin psykiske helse, i større eller mindre grad. Mange vil komme seg gjennom slike utfordringer på egen hånd, med støtte fra familie, venner eller andre ressurspersoner i sitt nettverk. Andre har større utfordringer og vil trege profesjonell bistand, utover det de kan få i sitt eget nettverk, og de skal vi yte gode tjenester til. Disse menneskene ønsker vi skal bli møtt av trygge, kompetente og fleksible ansatte med et bredt spekter av tjenester og med gode samarbeidsrelasjoner til andre fagmiljø.				
Vi er glad for at Randaberg kommune i sin kommunenplan har et inkluderende og attraktivt perspektiv hvor tilrettelegging til muligheter for alle, samt rekruttere/beholde kompetanse, er viktige delmål. Ett av satsningsområdene er å fremme trivsel og god psykisk helse med fokus på mestring, sosial støtte, trygghet og kompetanse.				
I aktiv omsorg 2030, som er en temaplan/strategiplan utarbeidet av kommunen med bakgrunn i sentrale føringer og faglige utredninger, står psykisk helse som ett av fem satsningsområder, med økt fokus på kurs/opplæring, lavterskel og aktivitetstilbud for målgruppen.				
Boligenheten, med ansvar for bofellesskapene Vestre Goa og Nyvoll, sliter med lav fagkompetanse. Det er få treårige vernepleiere eller sykepleiere, sett i forhold til sammenlignbare enheter i HEV, med hovedvekt av fagarbeidere og assistenter. Dette skaper slitasje på de med høyere utdanning, usikkerhet blant fagarbeiderne og assistentene, som igjen betyr lavere kvalitet på tjenestene. Sykefagarværet er høyt i denne enheten og vi mister ansatte med bachelor vernepleie eller sykepleie.				
Vi ser det som svært viktig å styrke teamene med totalt tre stillinger med bachelor sykepleie eller vernepleie, for å kunne etablere et robust fagmiljø, med trygge ansatte som mestrer jobben og som har en faglig og profesjonell tilnærming i sitt arbeid. De jobber med brukere med alvorlig psykiske lidelser/rus/somatikk som krever robuste og kompetente medarbeidere.				
Mestringensheten består av lavterskeltilbudene Bruket og Rask psykisk helsehjelp samt Oppsøkende enhet, tidligere Miljøtjenesten. Enheten opplever utfordringer på to områder. Bruket begynner å bli kjent i målgruppen og antall brukere som ryttingjør seg tilbudet øker og de Recoveryorienterte aktivitetene blir flere. Dette er bra, men behovet for flere ressurser øker. Det er en villet retning å styrke det gruppebaserte tilbudet, samtidig som vi må ivareta de individuelle hensynene som ligger i de enkeltes vedtak.				
Videre ser vi at samhandlingsreformen har utfordret oss på den måten at vi får brukere som er mer ressurskrevende enn det vi har hatt tidligere, noe Ipløs-score og vedtakstimer på enkelte brukere viser. Dette krever styrket kompetanse og ressurser.				
Organisasjonsendringene som er vedtatt og satt i verk, har allerede gitt oss mange positive effekter. Vi er blitt mer samlokalisert og fleksible som organisasjon. I tillegg har vi gjort endringer i ledelsen og organisert arbeidet på en mer effektiv måte, som har bidratt til innsparinger på i underkant av en million kroner.				
Antall brukere øker og behovene er større, derfor trenger vi å styrke ressursene.				
I tillegg har denne organisasjonsendringen til ny virksomhet betydd endrede behov ift. kontorfasiliteter, medisinnrom, adgangskontroll og arbeidsverktøy.				
077 Effekt av omstilling i Psykisk helse og rus	-961	-961	-961	-961
Ny organisering og effektivisering av driften gav en innsparing i tillegg til at det er reduserte ressuser til ledelse og finansvar.				
Tjeneste- og koordingeringskontoret	-2 718	-2 718	-2 718	-2 718
006 Økt avlastning	230	230	230	230
Privat avlastning utenfor institusjon har økt i 2020 og det forventes økning videre. Budsjettet er justert opp for å fange opp økningen.				
051 Endret behov for brukerstyrte personlig assistanse	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Reduksjon med 10 816 vedtakstimer BPA pr. år tilsvarende 3 mill. kr. fra 2022				
052 Endret behov for omsorgstønad	-250	-250	-250	-250
Reduksjon i antall vedtakstimer tilsvarende reduksjon på 250 000 kr. for 2022				
070 Økt egenfinansiering til prosjektstilling for rusksulenter	302	302	302	302
Rusksulenter er en prosjektstilling med nedtrappingsplan over 4 år. Fra 2022 får kommunen 440 000 kr. i tilskudd fra Staten. Kommunen må selv dekke 310 000 kr. for å kompensere mellomlegget til 100% stilling				
Totalt	27 702	33 875	48 740	57 349